

ALJASKA

nešto drukčiji odmor u Sjedinjenim Američkim Državama

Aljaska nije ono što bismo očekivali od mjesta za odmor.

Ovdje uvijek trebamo biti spremni na vjetar i kišu, biti strpljivi dok ne uočimo jednu od životinja, pravih vladara ove zemlje, te saznati ponešto o ovako surovoj, ali nevjerovatno skladnoj zemlji.

Ovo je zemlja kratke povijesti, poznata po lovu na krzno, starsjedeciocima, zlatnoj groznici i ograničenom razvoju industrije. Međutim, koliko god kratka bila, povijest je ovdje neobična. U glavni grad **Juneau** zlatna je groznica dovela civilizaciju ne tako davne 1880. godine. Tada je izvjesni Joe Juneau uletio u Dog Red Saloon i svima platio rundu pića. Zvuči nevjerovatno za naše pojmove, ali time je zaslužio da grad nosi njegovo ime. Ovaj naizgled smiješni podatak zapravo nam dosta govori o tome kako su nastajali gradovi na ovom području.

LOSOS I TOTEMI

Najpoznatiji izvorni tradicionalni spomenici vidljivi danas na Aljasci su totemi. Najbolje ih je posjetiti u Saxmanu, parku u **Ketchikanu**. Prekrasan su izvorni suvenir, ako ste spremni izdvojiti između 500 i 1000 kuna za jedan autentični primjerak. Ketchikan je inače najjužniji grad na Aljasci, poznat kao svjetska metropola lososa. Osim lososa, ovdje se u velikom broju udomaćio i američki državni simbol - bjeloglavi orao. Njegova prostrana gnijezda znaju doživjeti i 30 godina, a često nadžive i samo stablo na kojem su smještene.

Ljubitelji ribarenja i lososa mogu se zaputiti prema ugodnom gradiću **Sewardu**, na poluotoku Kenai. Što je inače rijetkost na Aljasci, on je povezan cestom, i to s najvećim gradom u državi, Anchorageom. Upravo je ta cesta imenovana drugom najljepšom u cijelom SAD-u (**Seward Highway**).

TEKST I FOTOGRAFIJE: NATALIA KREŠIĆ LONČAR

Vrlo je lako uočiti sobove, planinske koze i ovce, ali i medvjede. Cijeli kraj ima odličnu ponudu smještaja u kolibama («lodges»), te ga je najlakše posjetiti automobilom ili kamp kućicom.

Kenai rijeka je žila kucavica poluotoka, a ostaci indijanskih naselja svjedoče da je tako bilo i nekoć, prije no što su moderne bolesti desetkovale stanovništvo. I dan-danas oko 800 Indijanaca živi uz rijeku, pokušavajući svoje nasljeđe prenijeti drugim naraštajima, putem radionica, projekata i edukacijom.

PUTOVI ZLATA

Prije nešto više od sto godina razvoj Aljaske doživio je svoj najveći boom u povijesti. Tako se 1898. godine **Skagwayu** dogodila Zlatna groznica. Nevjerojatno je da ovo mjesto i dan-danas živi od svoje tadašnje jednogodišnje slave, a bilo je svjedokom ljudske gladi za novcem na najbrutalniji način. Skagway je bio najbolja polazna točka za dugi put preko kanjona i planina do zlata. Tada se gotovo sto tisuća ljudi penjalo i 2000 kilometara po neutabanim stazama neprijateljskog krajolika kroz kanjone do Kanade, u doba kada je konj bio jedino prijevozno sredstvo. Od svih, najbolje su ipak prošli budući stanovnici Skagwaya koji su se obogatili na svima onima koji su žudjeli za pronalaskom zlata. Tada je grad brojio 20 000 stanovnika, a danas ih je jedva 800.

Najbolja prava ostavština iz tog doba je White Pass željeznica koja povezuje Skagway, znači more, s Yukonom. Vožnja njome jednostavno vam se ureže u pamćenje kao nešto najveličanstvenije što ste vidjeli i doživjeli. Žuborenje desetaka vodopada i rječica, mnoštvo jezera i nevjerojatna preobrazba krajolika, smjenjuju se s morskim i planinskim pejzažima, do tundre i pustinje, te borove šume i pijeska. Tu su i ledenjaci koji su izrezali ogromne planinske lance i pozdravljaju vas svom svojom veličinom s vrha planina.

Aljaska

NAIZGLED PUSTOŠ

Aljaska je iz čovječje perspektive zaista zastrašujuće prostranstvo. Naselja su točkice u daljini. Takav je i **Valdez**. Ne izgleda kao grad ni kao naselje. Svi stanovnici žive u jednoj jedinjoj stambenoj zgradi, jer je zimi jako teško zadržati toplinu. Da je tako, govori podatak da je i usred kolovoza cijeli zaljev pun santi leda, što se odlamaju s obližnjeg Columbia ledenjaka, drugog po veličini na Aljasci, koji dolazi sve do mora. Ovdje je globalno zagrijavanje očita činjenica koja vam zaokupi misli, pa niste sigurni što biste osjećali. Nekada se ljeti moglo prići ledenjaku i posjetiti ga s «naličja». Međutim, već dvije godine ne može se doći bliže od 15 kilometara, s obzirom na to kojom se brzinom odlamaju sante leda zbog kojih ne možete doći dublje u zaljev.

Iako se čovjek osjeća malenim, nije naravno sam u ovom prostranstvu. Životinjski svijet je taj koji ovdje vlada. Kitovi, morski lavovi i vidre, tuljani, morski papagaji, bjeloglavi orlovi i medvjedi, bizoni i vukovi glavni su akteri ove naizgled spokojne sredine.

RITAM LOKALNOG ŽIVOTA

Ljudi na Aljasci zrače zadovoljstvom, kao i posebnom hrabrošću koje nisu svjesni. Svi s kojima sam razgovarala i ne pomišljaju na selidbu u druge, toplije krajeve. Zapravo, što je začuđujuće, mnogo umirovljenih Amerikanaca preseli se na Aljasku, gdje ostaju živjeti radeći povremene poslove, pogotovo ljeti. Mnogo ih je koji su došli u skorije vrijeme i tu našli svoj dom. Nevjerojatno je kako izgleda kao da je vrijeme ovdje stalo, ne samo u razvoju zemlje, nego i na licima ljudi. Ovdje vlada mir, i to se

Aljaska je danas vjerojatno najzaštićeniji veliki teritorij na svijetu. Čak 80% površine je nedostupno privatnim osobama, tj. u vlasništvu je države u obliku parkova, šuma ili spomenika prirode. Tako je svaki razvoj strogo ograničen mnogim zakonima za zaštitu okoliša i o održivom minimalnom razvoju. Svaki prirodoslovac morao bi jednom doći u ovo područje, istražiti ga i osjetiti.

POTPIS SLIKE - STR 7 RECEPER FERNAME IS MO ESTRUM FUGIT ET EIUM RE SINULLA NIHICIPSAM QUATIUREIUS ETUR MAIOS ALICTURE PERIBUSAM SIMPOST VELIBERFERUM RENT IPSAMUS SITATE VID QUE QUI SUNT UT QUASPELENDAM ACCUM SIMINVE NITIAS ET VOLUPTAT.

BIT HARIA DOLUPTAS NONSEQUE PLIGNAT ALISIM FACIAE. UT OMNIS IMI, CUM ESTIS IL EXPLITAT VLORESTI NON CORATA CUMQUIAM IMUS VITAS COMNIHILICTO MO CONSEDI CATUS, CONSEQUATE OMNIHILIS CON CONSEQU IAESEQUI BEATIUM IS SAM FUGIAEPPERUM DENDA SITAEPED EAT EATEMPO REPERIA ET UT ET, OMNIMI, NET RE LIQUID QUAM CUS MOLOREM IMUSAM ULPARCIUR, SITES EUMQUIS VERO MOLOR AUT REMPELESTRUM HARUMQUIS EARUM, SIMUS VOLUPTAS AUT EATE QUIS AUTEM VLORE CUM FUGA. AXIMUS,

itekako osjeti. Lokalno stanovništvo su većinom ribari, drvosječe, radnici u tvornicama ribljih konzervi, te turistički radnici. Ipak, glavni je poslodavac državna uprava za održavanje okoliša. Žitelji koji ne rade cijelu godinu kao državni zaposlenici, pokušavaju iskoristiti ljeto kada se obavlja sve vezano za turizam, od smještaja, prijevoza, izleta, do sportskih i ostalih događanja. Kruzeri su boom koji je stavio Aljasku na kartu svijeta 1980-ih godina, kada su kompanije počele otvarati ljetne rute prema ovom kraju. To je i dan-danas najugodniji način za upoznati pejzaže i ljepote Aljaske.

Kad pogledate Aljaške otoke, planinske vrhunce i kotline, imate osjećaj da će se kad-tad na obzoru ukazati stara utvrda ili kula. Međutim, na Aljasci zaista nema ništa staro što biste mogli vidjeti. Sve staro je u znanju, atmosferi i lokalnoj kulturi. Ovi narodi ne ostavljaju trajne tragove.

No, baš ta izloženost prirodi i izolacija od užurbanosti svakodnevnice civilizacije, ono je što ovdje zbližava ljude. Stoga Aljaska predstavlja izazov, ali i priliku za posvećivanje pažnje sputniku, za zajedničko divljenje veličanstvenoj prirodi, za zdravu aktivaciju fizičke i mentalne spremnosti na povratak u svijet prirode, gdje ne bismo trebali zaboraviti ono čemu nas je zemlja naučila.

KAKO PUTOVATI?

Na Aljasku možete doći avionom, u Juneau ili Anchorage, te dalje ići na izlete do otoka, ledenjaka i zaljeva. Najviše ćete vidjeti s mora, jer su ceste najlošija poveznica. Ako ste dubljeg džepa, vrhunac doživljaja predstavlja let malim avionima. Za proputovanje u domaćem aranžmanu idealan je kamper. Boravak u prirodi i mijenjanje lokacija su glavne prednosti. Kenai i Valdez su najbolja mjesta za kampiranje, a najudobniji način posjeta je krstarenje.

NE PROPUSTITI

1. Zaljev ledenjaka (Glacier Bay) s rangerskom edukacijom
2. White Pass i Yukon željeznica – put zlatne groznice
3. Ribanje u Kenai National Parku
4. Adrenalinski Zip Rider Icy Straight Point www.ziprider.com
5. Slijetanje avionom na Columbia ledenjak, te vožnju sa zapregom haski-ja po ledenoj planini

ŠTO DONIJETI S ALJASKE

Najbolje je ostaviti kupnju za Juneau, jer je u trgovinama velik izbor. Ako zbilja želite priuštiti sebi nešto lokalno, možda nešto što su napravili Tlingiti ili Eskimi, morat ćete izdvojiti pozamašnu svotu novaca. Najvrjedniji i najzanimljiviji suveniru su ručno izrađeni totemi, proizvodi od krzna, kože i kamena s tradicionalnim motivima, kao i nakit izrađen u nekoj od lokalnih zajednica, pa konzerve lososa, ali i prirodna aljaška kozmetika vintage pakiranja.

POTPIS SLIKE ZADNJA STRANA OCCUMQUAE
 VOLORIO RECEPER FERNAME IS MO ESTRUM
 FUGIT ET EIUM RE SINULLA NIHICIPSAM
 QUATIUREIUS ETUR MAIOS ALICTURE PERIBUSAM
 SIMPOST VELIBERFERUM RENT IPSAMUS SITATE
 VID QUE QUI SUNT UT QUASPELENDAM ACCUM
 SIMINVE NITIAS ET VOLUPTAT.
 BIT HARIA DOLUPTAS NONSEQUE PLIGNAT
 ALISIM FACIAE. UT OMNIS IMI, CUM ESTIS IL
 EXPLITAT VLORESTI NON CORATA CUMQUIAM
 IMUS VITAS COMNIHILICTO MO CONSEDI CATUS,
 CONSEQUATE OMNIHILIS CON CONSEQU
 IAESEQUI BEATIUM IS SAM FUGIAEPERUM
 DENDA SITAEPED EAT EATEMPO REPERIA ET
 UT ET, OMNIMI, NET RE LIQUID QUAM CUS

